

ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Η οδική ασφάλεια είναι ένα πολυπαραγοντικό ζήτημα που απαιτεί διαρκή εγρήγορση σε όλα τα επίπεδα. Είναι ένα ζήτημα ζωής – σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας τα τροχαία ατυχήματα αποτελούν σήμερα την κύρια αιτία θανάτου παιδιών και νέων ηλικίας 5 έως 29 ετών σε ολόκληρο τον κόσμο. Τα επόμενα βήματα, λοιπόν, που χαράσσει η ΕΕ προς την επίτευξη του «οράματος για μηδενικές απώλειες» είναι επιτακτικό καθήκον που μας αφορά όλους.

Οδική Ασφάλεια: πώς έχει η κατάσταση διεθνώς

1,35 εκατομμύρια άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους κάθε χρόνο ανά τον κόσμο εξαιτίας τροχαίων ατυχημάτων, ενώ 20 με 50 εκατομμύρια τραυματίζονται. Περισσότεροι δε από τους μισούς θανάτους και τραυματισμούς στο οδικό δίκτυο αφορούν ευάλωτους χρήστες του δρόμου, όπως οι πεζοί, οι ποδηλάτες, οι μοτοσικλετιστές και οι συνεπιβάτες τους.

Οδική Ασφάλεια: πώς έχει η κατάσταση σε επίπεδο ΕΕ

Συγκριτικά με την κατάσταση διεθνώς, η Ευρώπη παρουσιάζει σχετικά ικανοποιητικές επιδόσεις χάρη στην αποφασιστική δράση που έχει αναληφθεί σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ειδικότερα, από το 2001 έως και το 2010, ο αριθμός των θανάτων στους δρόμους της Ευρωπαϊκής Ένωσης μειώθηκε κατά 43%. Σύμφωνα, ωστόσο, με στοιχεία που παρουσιάζονται στον επίσημο ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σταθεροποίηση στον αριθμό των θυμάτων από οδικά τροχαία ατυχήματα, με συνέπεια ο στόχος για 50% μείωση των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων από το 2010 έως το 2020 να μην έχει επιτευχθεί, όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Πιο συγκεκριμένα, παρά την εντυπωσιακή πρόοδο της χώρας στην οδική ασφάλεια από το 2010, με την ταχύτερη πτωτική τάση στην ΕΕ (45%), ο αριθμός των θυμάτων από τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα είναι πολύ υψηλότερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο: 65 θάνατοι ανά εκατομμύριο κατοίκων το 2019.

Ποιες είναι όμως οι κυριότερες αιτίες; Από τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των οδικών τροχαίων ατυχημάτων συνδέεται με αίτια που αναφέρονται στους οδηγούς, ενώ καταμετρώνται ξεχωριστά ως αιτίες η υπερβολική ταχύτητα, η κίνηση στο αντίθετο ρεύμα, η απόσπαση προσοχής και η παραβίαση προτεραιότητας και σηματοδότη.

Τρόποι μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων

Ο δρόμος που έχουμε μπροστά μας για την επίτευξη του οράματος της ΕΕ για μηδενικές απώλειες είναι ανηφορικός, και απαιτεί την υιοθέτηση μιας προσέγγισης από πάνω προς τα κάτω και αντιστρόφως. Ειδικότερα, στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030, αποτυπώνονται συγκεκριμένα βήματα. Μεταξύ άλλων:

Υποδομές – ασφαλές οδικό και παρόδιο δίκτυο. Εκτιμάται ότι οι οδικές υποδομές και οι παρόδιες περιοχές αποτελούν παράγοντες που ευθύνονται για πάνω από το 30% των συγκρούσεων.. Η συστηματική δε χαρτογράφηση των κινδύνων και η αξιολόγηση της ασφάλειας, με τη διενέργεια εκ των προτέρων αξιολογήσεων επιπλέον της εκ των υστέρων ανάλυσης των σημείων υψηλής συγκέντρωσης ατυχημάτων, αποτελούν χρήσιμα εργαλεία.

Ασφαλή οχήματα. Οι καινοτομίες στην τεχνολογία οχημάτων μπορούν να συμβάλλουν τόσο στον μετριασμό της σοβαρότητας των συγκρούσεων όσο και στη μείωση της πιθανότητας σύγκρουσης, αφενός, με χαρακτηριστικά παθητικής ασφάλειας, όπως οι ζώνες ασφαλείας, οι αερόσακοι και η γενική αντοχή των οχημάτων σε σύγκρουση, τα οποία προστατεύουν τους επιβαίνοντες σε περίπτωση που η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη.

Ασφαλής χρήση του οδικού δικτύου. Ταχύτητα, οδήγηση χωρίς την επήρεια οινοπνεύματος και ναρκωτικών ουσιών, οδήγηση χωρίς απόσπαση προσοχής, χρήση ζώνης ασφαλείας και συστημάτων συγκράτησης παιδιών, χρήση προστατευτικού εξοπλισμού – ο ανθρώπινος παράγοντας είναι καθοριστικός.

Άμεση και αποτελεσματική επέμβαση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Όπως επισημαίνεται στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030, το 50% περίπου των θανάτων από τροχαία ατυχήματα σημειώνονται εντός διαστήματος μερικών λεπτών στον τόπο του ατυχήματος ή κατά τη διακομιδή και πριν από την άφιξη στο νοσοκομείο. Οι συνέπειες των τραυματισμών μειώνονται με την αποτελεσματική παροχή ιατρικής περίθαλψης μετά τη σύγκρουση, μεταξύ άλλων, με την άμεση διακομιδή στην κατάλληλη ιατρική μονάδα από ειδικευμένο προσωπικό.